

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.21.347/2017/8.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke
Dr. Kovács Zsuzsanna előadó bíró
Dr. Pataki Árpád bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

Bérczes Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bérczes László ügyvéd)

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

Sár és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Hennelné dr. Komor Ildikó ügyvéd)

A per tárgya:

Védjegy bitorlás megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.21.348/2016/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 3.P.24.303/2015/11.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését - a másodfokú eljárási költség és illeték viselésére is kiterjedően - hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek összesen 670.000 (hatszázhetvenezer) forint másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen nincs helye felülvizsgálatnak.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes a jogosultja az 1984. október 15-i elsőbbségű, ... lajstromszámú „...” nemzetközi szóvédjegynek, amelynek oltalma a 25. osztályban ruházati termékek, ideértve a csizmákat, cipőket és papucsokat is, árukra terjed ki. Az alperes az ... szám alatt „...” elnevezéssel szállodát üzemeltet, amelynek homlokzatán és a rajta elhelyezett zászlókon olyan megjelölést alkalmaz, amely azonos méretű „Z”, „r”, „A” betűkből, valamint az első két betű között a velük azonos méretű, hegyére állított, négyzet alakú, arab motívumra emlékeztető grafikai elemből áll. Az alperes szolgáltatását a „...” cím alatti honlap nyitó oldalának bal felső sarkában és lent középen látható olyan megjelölés alatt kínálja, amely az előbb ismertetett megjelöléstől abban tér el, hogy az első két betű közé ékelt ábrás elem nagyobb méretű a betűknél.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes keresetében kérte megállapítani: az alperes a védjegyéhez hasonló megjelölés homlokzaton és zászlókon történt használatával 2015. április 21. és 2016. január 4-e között bitorolta, illetve az internetes oldalon való alkalmazással 2015. április 21-étől bitorolja a jóhírnevű védjegyét, kérte továbbá az egyéb objektív jogkövetkezmények alkalmazását.
- [3] Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította: Az alperes azzal, hogy 2015. április 21. napjától 2016. január 4. napjáig az ... szám alatt található „...” elnevezésű szállodája homlokzatán elhelyezett feliraton és zászlókon olyan megjelölést használt, amely a „Z”, „r”, „A” betűkből és az első két betű között elhelyezett, velük azonos méretű, hegyére állított, négyzet alakú, arab motívumra emlékeztető grafikai elemből áll, továbbá azzal, hogy 2015. április 21. napjától a „...” címen elérhető honlapon olyan megjelölés alatt kínálja szállodaszolgáltatását, amely „Z”, „r”, „A” betűkből és az első két betű között elhelyezett, azoknál nagyobb méretű, hegyére állított, négyzet alakú, arab motívumra emlékeztető grafikai elemből áll, bitorolja a felperes ... lajstromszámú „...” nemzetközi szóvédjegyét, ezért az alperest a még folyamatban lévő jogsértő magatartás abbahagyására kötelezte, eltiltotta a megjelölések használatától, elégtétel adás címén feljogosította a felperest, hogy az ítélet jogsértést megállapító rendelkező részét az „...” című hetilapban az alperes költségén közzétegye, továbbá

elrendelte a szálloda homlokzatán elhelyezett feliratoknak és zászlóknak az alperes költségén történő megsemmisítését.

- [5] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a perbeli védjegy a felperes javára oltalom alatt áll, és a per adatai alapján bizonyítottan fogadta el, hogy az alperes a szálloda homlokzatán, valamint az internetes oldalán használja a kifogásolt megjelölést, továbbá az alperes által sem vitatott védjegy jóhírnevét.

[6] Az elsőfokú bíróság a szálloda homlokzatán használt megjelöléssel kapcsolatban visszautalt a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.21.360/2011/5. számú ítéletében kifejtettekre, amelyben a felperes „...” szóvédjegyének bitorlása tárgyában a jelen perbelivel azonos megjelölés használata miatt már megállapításra került, hogy az alperes megjelölése hasonló a védjegyhez, és így alkalmas arra, hogy kihasználja a védjegy megkülönböztető képességét vagy jóhírnevét. Kifejtette, hogy a jelen esetben az internetes oldalon használt megjelölés csupán az ábrás elem nagyságában mutat eltérést, amely esetében ugyanazon logika mentén megállapítható a védjegy és a megjelölés hasonlósága, mint a betűkkel azonos méretű ábrás elemet tartalmazó megjelölés esetében. A tárgyi megjelölésben az ábrás elem méreténél fogva kiugrik a betűk közül, és első látásra is magára vonja a figyelmet, mégis egy betűsorba illeszkedik, önálló karakterként viselkedik, így ésszerűen feltételezhető, hogy az átlagos fogyasztó e megjelöléshez is egy kimondható szót próbál társítani, a betűsor kiejtésével legfeljebb egy hang eltérésre juthat a védjegyszótól, amely nem elégséges a védjegytől való biztonságos elhatároláshoz. Vizuális szempontból sem eredményezhet kellő megkülönböztetést az ábrás megjelölés keleti hangulatot idéző grafikai eleme, mivel a sarkára állított motívum leginkább az „A” betűre emlékeztet, azt sugallva, hogy a karakteres „...” szót takarja. Az ábrás elem kiemelése tehát csupán formálisan változtat a megjelölésen, de nem eredményez eltérő koncepciót. Súlytalan az alperesnek az az érvelése, hogy a fogyasztó nem keres szállodanevet a kifogásolt megjelöléssel, mert az alperes attól függetlenül, hogy a szálloda elnevezése eltérő, egy szállodalánchoz tartozás jelzéseként árujelzőként alkalmazza a megjelölést. Az elsőfokú bíróság nem találta az alperes álláspontját alátámasztó, megfelelő bizonyítéknak az általa csatolt közvélemény-kutatás eredményét, amelyet a megkérdezettek száma, a feltett kérdések, és a kérdésfeltevés módja miatt aggályosnak tartott. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes az internetes oldalon is olyan megjelölést használt, amellyel a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvény (Vt.) 12. § (2) bekezdés c) pontja alapján megvalósítja a jóhírű védjegy sérelmét megalapozó törvényi tényállást.

- [7] Az alperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével

az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és az internetes oldalon megvalósuló védjegybitorlásra vonatkozó keresetet elutasította, ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

- [8] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság tényállásból levont következtetéseivel és döntésével csak részben értett egyet. A másodfokú bíróság megállapítása szerint eredménytelenül vitatta az alperes a védjegy jóhírnevét, amely a Fővárosi Ítéltábla a 8.Pf.20.761/2009/8. számú jogerős ítéletében már korábban megállapított. Ehhez képest az alperes a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a terhére eső kötelezettség ellenére nem bizonyította, hogy az eltelt idő alatt a védjegy a jóhírnevét, illetve a hozzátapadó pozitív minősítést elvesztette.
- [9] A másodfokú bíróság rögzítette, hogy a felperes két, egymástól jól elkülöníthető használati cselekményt kifogásolt. A másodfokú bíróság a homlokzati feliratokon és zászlókon alkalmazott, a „Z”, „r” és „A” betűkkel azonos méretű arab motívumra emlékeztető grafikai elemet tartalmazó megjelölés tekintetében egyetértett az elsőfokú bíróság jogsértés megállapítására vonatkozó álláspontjával. Az internetes oldalon megvalósuló, a betűkhöz képest megnövelt méretű grafikus elemet tartalmazó megjelölés használata kapcsán a másodfokú bíróság az alperes jogsértést vitató álláspontjával értett egyet. Kifejtette, hogy bár az alperes által rendelkezésre bocsátott közvélemény-kutatás elsősorban az ütköző árujelzők összetéveszthetőségére összpontosított, a felperes azonban a perben nem ezt jelölte meg a jogsértés alapjául, ezért a felmérés megállapításainak ügydöntő szerepe nem volt, ugyanakkor alátámasztotta azt, hogy az alperes megjelölése nem okoz zavart a fogyasztók körében. A hivatkozott korábbi ügyben elemzett megjelöléshez képest lényegi eltérést jelent, hogy a kifogásolt megjelölésben a betűknél háromszor nagyobb méretben jelenik meg a keleties hangulatot idéző ábrás elem, amely így uralja az összhatást. A betűk és a jóval nagyobb méretű ornamentikus elem kombinációja miatt az átlagos fogyasztó nem törekszik feltétlenül a „kompozíció” hangzásbeli megjelenítésére. Nincs is szüksége a megjelölés alapján az alperes szolgáltatásának beazonosítására, mivel erre a célra a hotel elnevezése szolgál. A betűk közül kiemelkedő grafikai motívumot magában foglaló megjelölés nem tölt be védjegyfunkciót, nem utal a származásra vagy eredetre, csupán díszítő jellege van. Mindebből következően nem áll fenn annak reális veszélye annak, hogy az átlagos fogyasztó kapcsolatot feltételezzon a védjegy és a sérelmezett megjelölés, illetve a felperes védjegyének ruházati termékei és az alperes szállodai szolgáltatása között.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[10] A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak a keresetet elutasító rendelkezése hatályon kívül helyezése és ezen kereset tekintetében is az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyása érdekében. Felülvizsgálati álláspontja szerint a jogerős ítélet a Pp. 206. § (1) bekezdését sérti, mert az iratellenes, illetve a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelésén alapul. A másodfokú bíróság helytelenül zárta ki a hivatkozott korábbi ítéletében a kifogásolt megjelölés és a „...” védjegy közötti hasonlóságokkal kapcsolatban tett megállapítások jelen ügyben történő figyelembe vételét. A korábbi per tárgyát képező és a jelen perbeli sérelmezett megjelölés között a különbség csupán annyi, hogy a „Z” és „r” betűk közötti grafikus elem mérete eltérő. A korábbi perben tett megállapítások figyelmen kívül hagyását nem indokolja a kereset jogalapját érintő különbség sem. Az adott esetben a védjegy jóhírnevére való hivatkozás inkább csökkenti a hasonlóság mércéjét, figyelemmel a hazai és európai joggyakorlatra, mely szerint a jóhírű védjegy bitorlásának megállapításához az összetéveszthetőségénél kisebb mértékű hasonlóság is elegendő. Ugyancsak nem indokolta a korábbi perben tett megállapítások figyelmen kívül hagyását az, hogy szemben a korábbi per tényállásával, amelyben a kifogásolt használat más módokon is megvalósult, a jelen perben sérelmezett megjelölést az alperes kizárólag a szálloda internetes oldalán tüntette fel, amely csupán technikai körülmény, önmagában nem bír jelentőséggel. Az adott esetben egyértelműen megállapítható, hogy az alperes a megjelölést szállodai szolgáltatásra gazdasági tevékenység körében kifejezetten árujelzőként használja. Téves a jogerős ítéletnek az a megállapítása, miszerint az alperes megjelölését a fogyasztók nem érzékelik árujelzőként. A perben maga az alperes is elismerte, hogy az ábrás megjelölés kifejezetten a szállodalánc árujelzője, amelynek a szálloda internetes oldalán az a szerepe, hogy jelezze a szállodának egy adott szállodalánchoz tartozását. Ehhez képest irreleváns az a körülmény, hogy a szálloda elnevezésére nem a vitatott megjelölés szolgál, és téves az a megállapítás, hogy a kifogásolt megjelölés kizárólag díszítő elemként szerepel a szálloda internetes oldalán. A másodfokú bíróság elfoglalt álláspontjával szemben az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a korábbi perben tett megállapítások a jelen perben is alkalmazhatók, és helyesen jutott arra a következtetésre is, hogy a grafikai elem az „A” betűt helyettesíti a kiejtés során. Hangsúlyozta a felperes, hogy a perbeli védjeggyel kapcsolatos más perben is megállapítást nyert már, hogy a „Z” és „r” betűk közötti grafikai elem méretbeli különbözőségei a megkülönböztető képességet nem érintik.

[11] Az alperes elsődlegesen a felülvizsgálati kérelem elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy a felperes a felülvizsgálati kérelmében nem jelölt meg konkrét jogszabálysértést. Érdemben a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Hangsúlyozta, hogy az

ítélkezési gyakorlat szerint a bíróság mérlegelése körébe tartozó kérdés általában a felülvizsgálati eljárás keretében nem vizsgálható. A felperes csupán utalt a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértésére, nem jelölt meg azonban olyan iratellenes körülményt, amely a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelését kivételes esetben megengedhetővé tenné. A Fővárosi Ítéltábla korábbi perben hozott ítéletének értelmezése nem volt a bíróságok feladata a jelen perben. A másodfokú bíróság szabad mérlegelési körébe tartozott az alperes magatartásának értékelése, melynek során helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a kifogásolt megjelölést a fogyasztók nem árujelzőként értékelik.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [12] A Kúria a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül. A jogerős ítéletnek az alperes által működtetett „...” elnevezésű szálloda homlokzatán elhelyezett feliraton és zászlókon megvalósult jogsértést megállapító és e jogsértéssel összefüggésben az egyéb jogkövetkezményeket alkalmazó rendelkezése felülvizsgálattal nem volt támadott.
- [13] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kifejtett álláspontjával szemben, a felperes a felülvizsgálati kérelmében a megsértett jogszabályhelyet megjelölte. A per érdemi elbírálására tartozik annak megítélése, hogy a jogerős ítélet megsértette-e a felülvizsgálati kérelemben megjelölt Pp. 206. § (1) bekezdését. Ezért a Kúria nem tartotta indokoltnak a felülvizsgálati kérelem hivatalból való elutasítását a Pp. 273. § (1) bekezdése alapján, figyelemmel a Pp. 270. § (2) bekezdésében foglaltakra.
- [14] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.
- [15] A Kúria előtt a Pfv.IV.20.292/2012. számon korábban folyamatban volt perben, amelyben a felperes a „...” szóvédjegyének bitorlását sérelmezte, valamint a jelen perben a szálloda homlokzatán történő használati mód tekintetében az eljárt bíróságok megállapították, hogy a „Z”, „r” és „A” betűkből és az első két betű között, velük azonos méretben egy hegyére állított négyzet alakú, arab motívumra emlékeztető grafikai elem alkalmazásával a kifogásolt megjelölés a felperes védjegyéhez oly mértékben hasonló, amely az érvényesített jogalapon a védjegybitorlás megállapítását megalapozza.
- [16] A felülvizsgálat tárgyát képező megjelölés csupán annyiban tér el a jogerős ítéletekben vizsgált megjelöléstől, hogy a „Z” és „r” betűk közé ékelt, azonos kialakítású grafikai elem mérete nagyobb a betűk méreténél. A Kúria nem értett egyet a másodfokú bíróságnak azzal az álláspontjával, hogy ez a méretbeli különbség olyan lényegi eltérést jelent, amely a megjelölés átlagos fogyasztóban keltett

összbenyomását a jogsértést kizáró módon megváltoztatja. Önmagában a díszítő funkció betöltéséhez az ornamentikus ábra mellett a betűk alkalmazása eleve szükségtelen. Az ábrás elem betűk közé történő ékelése ugyanakkor egyfajta kiejtési kényszert hordoz magában. A fogyasztó a megjelölésben a betűket megpróbálja összeolvasni és kiejteni, ösztönösen keresi annak kiejthető formáját és értelmes jelentését. A Kúria az elsőfokú bíróság következtetésével értett egyet, mely szerint az ábrás elem alkalmazása - függetlenül annak méretétől - pusztán arra elegendő, hogy a megjelölés magára vonja a figyelmet, a betűsorba illesztve azonban önálló karakterként viselkedik, így az átlagfogyasztó a megjelöléshez egy kimondható szót próbál társítani.

- [17] Az alperes által csatolt közvélemény-kutatást érdemben a másodfokú bíróság sem tartotta ügydöntő jelentőségűnek, ugyanakkor a vizsgálat eredményéből azt a következtetést vonta le, hogy a sérelmezett megjelölés használata nem okoz zavart a piacon. A jelen perben a Vt. 12. § (2) bekezdés c) pontja alapján azt kellett vizsgálni, hogy a kifogásolt megjelölés sértene vagy tisztességtelenül kihasználná-e a védjegy megkülönböztető képességét vagy jóhírnevét. Az alperes által csatolt közvélemény-kutatás megállapítása szerint a névazonosság a válaszadók számára nem igazán zavaró, döntő többségük nem feltételezett kapcsolatot csupán a nevek alapján a „... és a ... hotelek között”. A Kúria is elfogadja az elsőfokú bíróságnak a közvélemény-kutatás megbízhatóságát kétségbe vonó aggályait, és egyetért azzal a megállapítással, hogy a közvélemény-kutatás, mint lehetséges bizonyítási eszköz bizonyító erejének megítélése minden esetben mérlegelés kérdése. Mindettől függetlenül azonban a közvélemény-kutatás adatai alapján is megállapítható, hogy a megkérdezettek 11%-a az összehasonlított két megjelölést könnyen összetéveszthetőnek, nagyon hasonlónak, 30%-a csak első pillanatra hasonlónak ítélte. Ez az eredmény a fogyasztókat elbizonytalanító, ezáltal a piacon zavart keltő hasonlóságot mindenképpen megállapíthatóvá teszi.
- [18] Az ítélkezési gyakorlat szerint a jóhírnevű védjegy bitorlásának megállapításához az összetéveszthetőségnél kisebb mértékű hasonlóság is elegendő, amint azt a Fővárosi Ítéltábla a jelen perben hozott ítéletének a szálloda homlokzatán használt megjelöléssel kapcsolatos indokolásában is helyesen megállapított. Ezért a fent kifejtettekből következően nincs ügydöntő jelentősége annak, hogy az internetes oldalon használt megjelölésben az ábrás elem a betűk méreténél nagyobb, mert ettől függetlenül a szóvédjegy és a kifogásolt megjelölés közötti nagyfokú hasonlóság megállapítható.
- [19] A Kúria nem értett egyet a másodfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy a kifogásolt megjelölés használata nem

árujelzőként valósult meg, mert az alperes szolgáltatásának beazonosítására a szálloda elnevezése szolgál. Az alperes - saját nyilatkozata szerint is - a perbeli megjelölést egy szállodalánchoz való tartozás jelzéseként, a szállodalánc azonosítására használja, amely az árujelzőként való használatnak felel meg.

- [20] A perbeli védjegy jóhírnevéből következik, hogy az eltérő áruk vagy szolgáltatások tekintetében a fogyasztó nemcsak a szállodák összetartozására, hanem a ruházati termékek körében jóhírnevet szerzett perbeli védjegyhez, illetve jogosultjához való tartozásra is utalhat. Amennyiben ennek a reális veszélye fennáll, megállapítható, hogy a megjelölés ilyen módon rátelepülve a védjegy piacon megszerzett pozitív megítélésére, sérti, illetve tisztességtelenül kihasználja a védjegy jóhírnevét.
- [21] A Kúria megítélése szerint ezért tévesen tulajdonított a másodfokú bíróság önmagában az ábrás motívum megnövelt méretének a megjelenés összehatását megváltoztató olyan lényeges körülménynek, amely a jogsértés megállapítását kizárja.
- [22] A kifejtettekre figyelemmel a Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, és a Pp. 253. § (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [23] Vt. 12. §

Záró rész

- [24] A Kúria a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest az eredményes felülvizsgálattal élő felperes ügyvédi képviselésével felmerült és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései, valamint a 4/A. § (1) bekezdése szerint megállapított másodfokú és felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, amelyben elszámolta a felperes által lerótt 70.000 forint felülvizsgálati eljárási illeték összegét. Az alperes a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján terhe eső másodfokú eljárási illetéket lerótt.

Budapest, 2018. június 6.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró

A

kiadmány hitelével:

AM

tisztviselő